

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Külső-monostortúra 1861. sz.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábes garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bérlegdíj.
Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajonál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Vogelnél (Wollzeile 9. sz.).
Nyilvántartó cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimszendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton déln.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, félre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Néhány észrevétel. *)

A követválasztási pártszakadás miatti fájdalmakat nem hiszem, hogy sajnóbbakká tegyem azáltal, ha én is néhány szerény észrevételemet megteszem Sáni tanár úrnak a „M. Polgár” 13-dik számában megjelent nyilatkozatára.

A tisztelt tanár úr előadja, hogy a törzént rendtelenségeknek nem okai a baloldal választó polgárai.

Távol legyen tőlem, hogy én azt állítsam, miként a baloldal főbb tényezői szándékosan idézték volna elé azon botrányos jeleneteket, melyek az alkotmányos szabadság színe alatt, az anarchia despotikus természetének szüleményei, de bocsásson meg a tisztelt tanár úr, ha én azt a baloldali izgatások szüleményének tartom és ezért a politikai kiskorúság czímjét sem magamra, sem egyik elvkonómra is nem vehetem; és itt nem tartom helyesnek a görög történelemből felidézett azon hasonlatát, melynél azt mondja: hogy azok, kik a baloldalt kárhóztatják az izgatásokért, azon athenai polgárhoz hasonló, ki a kezében levő sáros iszapot a tenger végtelenségéhez hasonlítja.

A baloldalt mentegető placátból s a tisztelt tanár úr nyilatkozatából kifolyólag, talán helyesebb hasonlat volna a Pilatus mondása: „ártatlan vagyok ez ember vértől”; hisz maga Pilatus sem feszített, de a tömeget, mely a feszítésre fel vala hangolva, a tény végrehajtásától nem gátolta meg. És engedjen meg, ha én azt tartom továbbá, hogy városunkban a jelenség, mely a baloldal izgatásainak szüleménye, a mérsékelt irányu balközépnek tanulságul szolgálhat a jobboldal pozitív elveivel szemben. Csak a szélsőbal irányzatával lehet izgatni, s e térre csuszak akaratlannal is a balközép. Mert vagy elfogadjuk a kiegyezkedési alapot, vagy nem.

Vagy elismeri, hogy köztünk és ő Felsége többi tartományai között vannak közös ügyek és ezek alkotmányosan tárgyalandók, vagy azt mondja, hogy az uralkodó személyén kívül semmi közösség sem létezik.

Ha a közösség létezését elismeri a balközép, akkor el kell hogy ismerje azt is, miképp azon ügyek, melyek közösök, közösen tárgyalandók; ha nem ismeri el az ügyek közösségét, akkor természetesen nem léven mit közösen tárgyalni, maga a tárgyalás is megszűnnék és így két különálló rész áll egymással mereven szemben, ez pedig nem a balközép, hanem szélsőbal szempontja.

Azonban ez elvek érvényesítése nem függött egyedül a jobboldaltól; bölcsbben tudja a t. tanár úr azon körülményeket, melyek a közösséget parancsolják, mint én, és így annak fejtegetésébe nem bocsátkozom.

És mégis az izgatás a közösség ellen folytatott. Méltóztassék a több Veter-párti választó által aláírt placátot megolvasni, és ott bizonyára jelét fogja látni ennek.

A mi saját beszédének felidézését illeti, erre bátor vagyok egy észrevételt tenni. A beszédnek választás utáni kiadása nem szünteti meg azon eredményt, melyet az a választás előtt és alatt előidézt, nem annak hatását, hogy legjobb barátja Nagy Péternek, Sáni, ellene van; és ő sem pártolja. Bizony itt eszembe jut Antonius azon remek beszéde, melyben Brutust, mint derék becsületes embert dicséri, de azért Brutus mégis Rómát pusztítja el.

A tisztelt tanár úr átélte azon korszakot, melyben a nemzet által szerzett dicsőség babérjai nem érték fel a bekövetkezett szenvedések tövis-koszorúját, és az utóféldalak keserűbbek és tartósabbak voltak, a rövid ideig tartó győzelem mámoránál; s ha valaki érezte a hazán esett sebeket, úgy bizonyára a tanár úr is azok közé tartozott: hisz mint sokaknak, úgy nékie is, sok szép reményei mentek a temetőbe.

*) Ezen szorosan a dologhoz szöve elmékedést azon megjegyzéssel adjuk, hogy a napi sajtó kötelessége lehetőleg gyílagosan constatálni politikai életünk minden mozzanatát, részint tanulságul a mai nemzedék számára, részint adatul a történelem részére; de oly cikkeknek, melyek a napikérdés körül a tárgyilagosságnak ösztönén kívül szenvedély sugallatából erednek, helyet nem adhatunk; minél fogva az utjabban beküldött többi cikket, melyek nem annyira elméleti téren mozognak, mint inkább részletezéssel foglalkoznak, mellőzzük. Szerk.

Ne idézzünk tehát elé oly állapotokat, melyek alatt nemzeti élet újból nem léven, a feltámadást várjuk.

A fatum az, hogy a tömeg „éljen Vetter!” jelszó kiabálása között rohanta meg a Nagy Péter házát, s ebben boszulta meg magát azon mulasztás, hogy önök nem elég korán s nem elég erőlesen tiltakoztak a tulcsapongási hajlamok ellen.

Ugyanazon hadsereg katonái voltak, mely Vetter számára vívta a csatát. S habár hiszszük, hogy nem tartoztak a rendes csapatok közé, de a hadsereget követő népfelkelés eljárásai magára a rendes hadseregére is homályt vetnek, a minthogy önnönmaguk is azon kellemetlen helyzetbe jöttek, hogy kénytelenek voltak tiltakozni a bal-közép további compromittálása ellen.

Gr. Bánffy Béla.

Honvédségelyezési ügy.

Buda, január 23. 1868.

Szembem azon — megvalljuk — nem éppen ok nélküli nyugtalansággal, mely az érdeklődtek közt nyilvánul; azon alhírekkel, melynek példáját a tegnapi „Pester Lloyd” esti lapja szolgáltatja, nem lesz túlságos felderíteni, mik azon akadályok, melyek az ő Felségük által egy részről, más részről egyesek által ajánlott honvédségelyezési alap kiosztása körül felmerültek, s annak végleges befejezését mai nap is akadályozzák.

A m. kormány még múlt évi oct. hó 2-kán tartott minisiteri tanácsban meghatározta:

1. A honvédségelyezési alap felosztásának és kezeltetésének.

2. A segélyezendőek minősítvénye, osztályozása, valamint az igények érvényesítésének módzatait.

Összeállította a segélyek meghatározására és utalványozására a honvédségelyző bizottságot, valamint a fogalmazások és egyéb írásbeli teendők foganatosítására a „honvédségelyezési hivatalt.” Az elsőbb m. Kándó Kálmán minisiterelnöki tanácsos elnöke alatt a belügyi részről, Cseley János oszt. tanácsos, Aschermann Ferenc helyedelmi és Gombos Bertalan pénzügyi titkárok; továbbá Szathmáry Mihály, Földváry Károly, Czillich Ede, Gorove Antal, Hauser Károly, b. Vay László, Piketti N. és Inkey Kázmér volt honvédtisztekből; a „honvédségelyezési hivatal” pedig Cseley János belügyi oszt. tanácsos elnöke alatt, három titkár, három fogalmazó és külön irodai személyzetből áll.

Addig pedig, míg a megbízott közegek eljárásait befejeznék, a m. kormány azon volt honvédek számára, kiknek rögtön segélyezése égető szükség volt, 15,000 forint utalványozott előleges kiosztás végett, mely összeg valósággal ki is osztott, viselt honvédrangjukhoz képest.

A honvédségelyezési alap felosztására és kezeltetésére nézve legelőszörübbnek látta a m. kormány, ő Felsége jóváhagyása mellett, ezen alapnak életjáradék utján kiosztását, mely e célból, minden kezeltetési költség levonása nélkül, a pénzügyminisiterium által eszközöltetnék, a „segélyezési bizottság és hivatal” körében felmerülő költségeket a honvédelmi minisiterium budgetje fogván viselni.

A belügyminisiterium utján ujjal felszólította a törvényhatóságokat, miképp megbízható volt honvédtisztek hozzájárultával terjeszszék fel azon volt honvédek rokkantjait, özvegyeit és árvaikat, kiket az ő Felségük által tett nemcs ajánlat szellemében a segélyre jogosítottaknak ítélnék.

A „honvédségelyző bizottság” haladéktalanul megkezdte működését, s meghatározván az ügyrendet, megalkotta a minisiteri tanács szabványai alapján részletesen meghatározott alapszabályait. Azonban alig kezdett hozzá a „honvédségelyző hivatal” az „gydarabok feldolgozásához”, már is kellett látnia, hogy a segélyért folyamodó volt honvédek nem is képzelt nagy száma meghaladja a 20,000-et — arányosítva a töke csekélységéhez — nem egészen 700,000 frt, amár feltehető, hogy a törvényhatóságok hibás, sőt sok esetben nem az osztó igazság mértékével szerkesztett felterjesztéseik folytán ezen igényt tartók nagy számából csak egyharmadrész fog segélyeztetetni és így a segélyezendőek száma leolvad körülbelül 7 ezerre, még ezen kisebb szám is tehetetlenül teszi az életjáradék eszméjének keresztültvitelét, miután a megállapított rangfokozati táblázat szerint 120 egységet — point — számítva a tábornoknak és 5 egységet a közharcosoknak, az előbbinek tökéje 1,440 frt, az utóbbinak 60 frt leandene, mely töké-

összeg után a legkedvezőbb életjáradéki táblázat és kamatláb szerint is, oly csekély osztalék mutatkozik, mely segélynek korántsem, legfeljebb alalmazásának lehetne nevezhető.

Ez okból indítatva érezte magát a „honvédségelyző bizottság” felterjesztést tenni a m. kormánynak, hogy a honvédségelyezési hivatal által készített kimutatások nyomán meggyőződve, az életjáradék eszméjének kivihetlensége felől, kegyeskedjék előbbi, már ő Felsége által is jóváhagyott tervezetétől elállva, ő Felségénél kieszközölni: hogy a segélyezés, az egyedüli lehetséges mód, a tökéiosztás utján történhessék; az egyesek folyamodványai és csatolmányai bérleg, minden hatósági bizonyítványok díjmentesek legyenek.

A m. kormány ezen kérdésekben hozott határozatait most vannak ő Felsége jóváhagyása végett felterjesztve.

Szükséges még megjegyezni, miképp az ügykezelés gyorsítását jelegleg is akadályozzák a törvényhatóságok annyira hiányos felterjesztései, hogy csak egyetlen összeírás sincs, mely a kellékeknek teljesben megfelelne, s ennél fogva mindannyia kigazítás végett vissza lesz utasítandó. Sőt vannak törvényhatóságok, melyek mind e ideig sem küldték be a segélyre alkalmas volt honvédek összeírását, mi annál is inkább okozhat visszatetszést, miután a belügyminisiteri körrendeletben ezen összeírások mindenütt tekintélyes volt honvédtisztek közbenjöttével rendeltettek eszközöltetni, kikről feltehetni, hogy bajtársaik sorsát szívükön viselve, a felterjesztést siettetették.

Ha a kérdéses ügy befejezve, s a segély kiosztva lenne, bizonyosan több megnyugvást találna a közönség, mint e felvilágosító sorokban; azonban az adót kivéve, tán alig létezik ügy, melynek érdekszámai annyira elhassanak az ország minden részeibe, mint a honvédségelyezési ügy; kell tehát, hogy az eljárás ne csak szabatos, de igazságos is legyen. Ezen szempontból indul ki a m. kormány és megbízott közegek. Sat cito, si bene.

Egy bizottsági tag. *)

A magyar delegatio ülése jan. 29-én.

A magyar delegatio mai ülésében az elnök közlé, hogy Tisza Kálmán és Klapka, bizottsági tagok, betegség miatt egyidőre elmaradnak. Pótagokul Wodianer és Pap Lajos szállítatnak be.

Ghicyz és társai interpellálják a közös minisiteriumot: miért nevezi ez magát törvénytelenül „birodalmi minisiterium”-nak; miért nem követeltik ebben a paritás; és hogy a hadügyminisiter, ki a törvényekben nem foglaltatik benne, miért vétetett fel azokba? Az interpellálók azon nézetben vannak, hogy válaszadás előtt a budget-előirányzat nem vehető tárgyalásba.

Kerkápoli és társai, valamint a Deák-párt is a közös minisiteriumot a „birodalmi minisiterium” törvénytelen elnevezése miatt interpellálják, és másodszor a végett: mi módon akar a közös minisiterium a magyar delegatioval parlamentáris érintkezésbe lépni?

Mindkét interpellatio jegyzőkönyvre vétetik, és közöltni fog a közös minisiteriummal.

Alenökök: gr. Csáky László, tollvivőkké: Rajner és Kerkápoli, — a bíráló bizottságba: Faur, gr. Zichy János, Szontagh, b. Simonyi, Fülépp és Lator Gábor, — a ház költségvetési bizottmányába: gr. Szapáry Antal, gr. Bethlen Farkas és Ivánka választattak. — A budget előirányzatot az elnök a holnaputáni ülés napi rendjére tűzte ki. Ghicyz azt mondja, hogy ő és társai nem vehetnek részt az előirányzat tárgyalásában, ha az az általuk tett interpellatiókra való feleletadás előtt kezdetnek meg. Gr. Andrassy minisiterelnök ezen nyilatkozatot incorrectnek tartja, mivel a közös minisiteriumnak időt kell engedni a válaszlására. Perczel pártolja Ghicyz indítványát, minthogy az interpellatio ezen minisiterium törvényességét helyezi kérdésbe. Végül a közlebbi ülés jegyzőkönyve hitelesítettik.

A magyar delegatiojának jan. 31-kén d. u. 2 órákor tartott ülésében felolvastattak a közös minisiteriumnak a Ghicyz és Kerkápoli által beadott interpellatiókra adott válaszlai. A közös minisiterium cimezése iránti kérdésre azt mondja a válasz, hogy ezen elnevezések „birodalmi minisiter” és „birodalmi minisiterium” csupán azért használattak, mert a közös minisiterium ezen cimezést egyjelentéstnek tartja e szavakkal: „a birodalom mindkét felére nézve közös ügyek.” A közös minisiterium, ezen válaszában egyszerűen óvat tesz

*) A „P. Napló” felhívására közöljük.

Szerk.

azon föltevés ellen, mintha a neheztelt cimezés által hatáskörének bármely kiterjesztését szándékozott volna elérni. — A közös minisiterium szervezete tekintetében kinyilatkoztatja a válaszl, hogy a közös minisiterium — saját kezdeményezéséből — magyar személyiségeket kívánt volna megnyerni, hogy így — ezek által — a magyar delegatioval közvetlen érintkezésbe léphessen; ezen óhaja azonban ekkor nem sikerült. — A hadügyminisiterium iránti interpellatióra vonatkozólag — a közös minisiterium az 1867: XII. t. czikk 9, 10, 11, 15 és 40 dik §§-ra hivatkozik, mint a mely §§-ok kinyilatkoztatják, hogy a magyar országgyűlésnek a hadszoigalat rendezésére vonatkozó joga nem csontkittathatik meg.

Kerkápoli ezen válaszlakkal való megnyugtatását jelenti ki. Ghicyz közlebbre igéri a válaszl iránt való nyilatkozatát. — Gróf Szapáry Gyula egy 29 tagu bizottság válaszlását indítványozza; ezen válaszlás a holnap déli ülésre tűzött ki.

A horvát országgyűlés válaszlfelirati javaslat.

Cs. kir. s Apostoli Felség!

1. Dalmatia, Horvátország és Slavonia országgyűlése, mely Felség legkegyelmesebb egybehívása folytán Zágrábban gyűlt össze, az 1867. october 26-kán kelt legmagasabb leirathól megértette Felségnek azon atyai szándékát, hogy e királyságnak minden eddig meg nem oldott államjogi viszonya szabad megegyezés utján véglegesen megoldassék.

2. Felség felszólításának eleget teendő, legszentebb kötelességének tartja, teljes őszinteséggel ez alázatos válaszlfelirata által Felség trónja elé nyújtani ama fő kívánatai- és nézeteinek nyilvánítását, melyek az előtte álló nagyfotosságu munkában vezérlelendik.

3. Mindenekelőtt ki kell fejeznünk azon örömet, melylyel a dalmat, horvát és slavin királyságok nemzete Felség előtt, mint a sz. István koronájával törvényesen megkoronázott királya előtt, alattvalói hűség- és alázatosságban meghajol.

4. Csak azt kell sajnálnunk, hogy a viszonyok elkerülhetlen hatalma e nemzet képviselétének nem engedte meg legszentebb jogát és kötelességét érvényesíteni, az inaugurale diploma szerkesztésében közreműködni, s Felség koronázásának ünnepélyes tényében részt venni, habár nem volt is képes megakadályozni azon lelkesülést, melylyel e királyságok nemzete ez ünnepélyes tényt kísérte és ünnepelte.

5. Az őszbirodalomnak a legf. kéziratban említett átváltoztatásából látjuk, hogy az állam most már azon alapra van fektetve, mely egyedül képes megfelelni a történeti és államjogoknak, s mely annál nagyobb biztosítéka egy jobb jövőnek, hogy Felség örökös tartományai is az alkotmány részeséivé lettek.

6. Ehhez képest ezen hű országgyűlés teljesen belátja a Felség által is hangsúlyozott állami egység szükségét, mely magában foglalja szent István koronájának minden királyságot és tartományát, mely az 1723-ki pragmatica sanctio alapján nyugszik, s mely jelenleg a magyar korona királyságai és tartományainak delegatiója, valamint egy, az említett királyságok és tartományok minden közös ügyét magában foglaló képviselő által fog nyilvánulni.

7. Ez okból a hű országgyűlés kinyilatkoztatja, hogy a magyar korona delegatiójában szívesen elfoglalja azon helyet, mely őt, mint Dalmatia, Horvátország és Slavoniának a magyar koronához tartozó képviselőt megilleti, mihelyt vége szakad a helyzet bizonytalanságának.

8. Hogy azonban a bizonytalanság ez elviselhetlen helyzet, mely a legszentebb nemzeti érdekek fejlődését akadályozza, mielőbb véget érjen, s a Magyarországnak és Dalmatia, Horvátországnak és Slavonia közti ősi szövetség újra megerősíttessék, ez országgyűlés megragadja a Felség által nyújtott alkalmat, hogy ragaszkodva az alkotmány sarkelveihez és a történelmi mult dicső emlékéhez, mint szabad nemzet szabad nemzettel fogjon a Magyarországgal való kibékülés és egyesülés munkájához, s azt mindkét rész előnyére befejezze.

9. E munkánál a dalmat, horvát és slavin királyságok országgyűlése szem előtt tartandja az 1861-diki, a Magyarországnak irányában létező viszonyainkról szóló országgyűlési határozatot, melyet Felség, mint Magyarországgal való saját tárgyalásainak kiinduló pontját legkegyelmesebben szentesíteni kegyeskedett, s mely határozat, miután Dalmatia, Horvátország és Slavoniát a magyar koro-

nához tartozónak elismeri, és a Magyarországgal való szorosabb tényleges összeköttetést kilitásba helyezi, e korona királyságai és tartományainak állami egységével se nem ellenkezik, sem pedig nem ellenkezhetik.

10. Ezen szempontból kiindulva, nem kételkedik ezen alázatos országgyűlés, hogy ezen állami egység hátránya nélkül a nemzeti önállóság, tekintettel a teljes országos önkormányzatra és az ennek megfelelő törvényhozásra, ugyszintén a saját országos területi épségre nézve — kielégítő biztosítékot fog nyújtani.

11. Felséged, atyai gondoskodásában, mindig kész a nemzet igazságos óhajait teljesíteni és így kegyes lesz belátni, hogy ezen királyságoknak a Magyarországgal való kiegyezkedés mellett is nem lehet az alkotmányos élet útján, minőnek annak lenni kell, a gyorsan előhaladó korrall a kívánalmak szerint fejlődni, ha azoknak lényeges kiegészítő részei el vannak választva és az ország területi épsége osonkiva marad.

12. Azért lép ezen országgyűlés Felséged elé, teljes bizalmat vetve uralkodói bölcsességébe és igazságosságába, azon alázatos kérelemmel: hogy Felséged Dalmátianak a királyságokba való bekebelezése iránt, ugyszintén a katonai határörvidék bekebelezése iránt is, a legfelsőbb ígéretekhez képest, különösen mi az 1861. nov. 8-ít illeti, mihamarabb megfelelő rendszabályokat legkegyelmesebben megtörténék hozni, és pedig annál inkább, minthogy államjogi viszonyaink rendezése Magyarországgal és az összbirodalommal az óhajtott cél felé közeleg, és elérkezett azon időpont, melyben Felséged ezen kérdés tárgyalását és megoldását kilitásba helyezni kegyeskedett.

13. Ámbár ezen hűséggel hódoló országgyűlés azon nehézségeket és akadályokat belátja, melyek útjában vannak a katonai határörvidék intévénye teljes feloszlátásának, másrészt mégis azon állítást bátorodik kockáztatni, hogy a monarchia összerdekeinek hátránya nélkül ezen intézmény successiós feloszlátását és a katonai határörvidéknek az anyarságba való bekebelezését lehetne megkezdeni.

14. Ily részleges feloszlátásnak a nemrég multban lehet fényes példáját fellelni, midőn t. i. a volt erdélyi határörvidék feloszlattott és ezáltal a gyakorlati kivihetőség bizonyított; mert azáltal sem az állami életben, sem a vérendszersben nem keletkezett semmiféle zavar.

15. Ily eljárás Dalmátia, Croatia és Slavonia királyságok nemzeti élénk óhajának, a lényeges szükségességnek és a törvényes igényeknek felel meg, egyebek közt pedig kezdettől képzenc, melyből idővel a határörvidék tökéletes bekebelezésének kérdése a természetes fejlődés által oldatnék meg szerencsésen.

16. Mindazon készség mellett, melylyel e hű országgyűlés a Felséged által számára kitűzött óriási feladathoz fog, alkotmányos kötelességének tartja, amaz ideiglenes intézkedést, melyet Felséged a most együtt ülésű dalmát, horvát és slavon országgyűlés választására nézve 1867. oct. hó 20-án

kelt legm. kéziratával életbeléptetett, halgatással nem mellőzheti.

17. A választótörvény és az országgyűlés alakítása minden alkotmányának sarkalatos jogát képezi, mert ezen alapul a törvényhozás.

18. Ez okból a hű dalmát, horvát és slavon országgyűlés nem mulaszthatja el e sarkalatos jog és általában mindennemű jog egyoldalú gyakorlata ellen elvben tiltakozni, fenntartva magának a jogot, a törvényben, ha az alkotmányos uton jön létre, alkotmányos módon résztvenni.

19. Ha azonban e provisorius választó alapon összehívott országgyűlés készen nyilatkozott, működését megkezdeni, ez azért történt, mert erre magash politikai tekintetek kényszeríték, melyek, tekintettel a lefolyt eseményekre, minden más ellenkező eljárást, mint a nemzet és ország világos kárára szolgált, kárhoztatnak.

20. A hű dalmát, horvát és slavon országgyűlés erősen meglevén arról győződve, hogy az alattvalói hűség őszinte érzetétől áthatott szózata el fog jutni királya atyai szívéhez, egyszersmind megválasztja a 12 tagból álló regnicolaris deputatiót, mely a jelzett czélból azonnal meg fogna indulni Pestre, mielőtt az országgyűléssel közöltetni fog, hogy a magyar országgyűlés is e czélból egy küldöttséget küldött ki.

A január 28 ki zágrábi országos ülésen e 20. pontu válaszfelirati javaslat lényegtelen módosítással elfogadtatott.

Az urbéri ügyek körüli némely legsürgősb teendőkről.

VII.

Vegyük már most az olyan ügyeket, melyeket az urbéri nyiltparancs commentatioja a fennebb 3-ik, 4-ik és 5-ik pont alatt körülírt stádiumokban tanálna, azokat t. i., melyekben mindhárom fokozatu törvényeszekéek már ítéleteket hoztak s ezek jogerőre emelkedvén, részszert már végrehajtás útján teljesedésbe is vették, vagy pedig a melyek felett békés kiegyezkedések jöttek létre.

Ezeknél már jogérvényessé vált ítéletek, vagy helybenhagyást nyert bekezelevek léteznek, és azok alapján az illető realitásokra nézve különböző tulajdonjogi állapotok is képeződtek.

Itten tehát csakugyan lehet kérdés arról, hogy valjon ezen már elintézett ügyekre, s az azok folytán megalakult tulajdonjogi viszonyokra nem hatatna-e felbőjtatóság s elégedetlenség okozólag a commentatio?

A páten 82-dik §-sa — valószínűleg azon okból, hogy az urbéri perek ne tartanak in infinitum, és mert az ilyenű pereknél a visszahelyezési menedék szükségessége már az urbéri törvényeszekéek inquisitorius eljárásánál fogva is nem oly gyakran mutatkozhatik — az előbbeni állapotban visszahelyezést, a melyet polgári perekben három esetben lehet használni, az urbéri ügyeknél merőben kizárja; egy általános juris axioma pedig köz tudat szerint azt mondja, hogy a törvénynek viszhatható ereje nincsen.

negyedőrai heves harc után sikerült megfutamtatni és tildözöbe venni.

Ekkor a balszárny a hegytetőre én első juték fel.

2) Ugyanacsak Csucsánál a császáriak egy-két nappal később, azaz: december 18- és 19-én 1848-ban egyszerre kétfelől u. m. B. Hunyad és Kraszna felől úton támadának meg Vardener és Urbán vezérlete alatt. A Kraszna felől úton a miéink, hol az 5-dik század s a közt magam is a jobbszárnyra valánk vezényeltetve, a császáriakat első napon reggeltől kezdve késő estig folytonos szakadatlan gyors léptekkel mintegy másfél mföld távolságra visszautildözvén s kergetvén, késő estére kelve egy ponton megállapodánk. Itt egy-két perczig sürt puskalövéseket váltánk az ellenel; a puskatűzés gyérülte és megszünté után egyszerre nagy esend lön mind a két táborban, mialatt az egész láthatárt koromsütésig lepte be úgy, hogy egy ujnyi távolba sem láthatánk, annyival kevésbé ismérhetők fel a hely és ellen fekvését, netán fényegető oldalból, sőt hátulról megtámadó mozdulatát.

E végett vezéreink meggyőződést szerzendők s egész táborunkat biztosítandók felszólítának két bátrabb s elszántabb vállalkozót, kik az ellenség táborra felé batolnának és azon irányban kipuhatnák: ha nincs-e az ellen, melynek az imént süvölte el közlünk utolsó puskalövése, valahol közel lesben, vagy éppen veszélyes, bennünket megkerülni szándékozó mozdulatban?

Ezen vállalat, kétségkívül, nagytörő és veszélyes volt; azért a vezér által első felszólításra egy-két perczig hallgata mindenki; lehet: sokan szerénységből; mert megvallom — minthogy soha sem volt szokásom a fitogtatás és tolakodás — egyelőre magam is szerénységből hallgalték, de mégis jónak látam felszólalni, és felszólalt még más két bátor honvéd, kiknek én levék vezetőjük. A nagy sötétségben mintegy óra hosszáig az ellen felől országútát, mezőt, bokrot minden irányban összebarangolánk s kinyomozánk és miután gyakori s mindennemű kísérletek által tökéletesen meggyőződénk, hogy az ellen nincsen közvetlen közelünkben, sem táborunkat megkerülő mozdulatban, vissza-

Csupán azon esetben lehetne tehát szó a jogerejű ítéletek kérdésessé tételéről, s az azokon nyugovó tulajdonjogi viszonyok felbőjtatásáról, ha-hogy a törvényhozás (alkalmat akaráv engedni sérelmeik orvosolhatására azoknak, a kik csak a miatt szenvedtek jogi hátrányokat, mert a bíróságok a kétes czikkelyek sokfelé magyarázhatóságánál fogva a pátenst hibásan értelmezték) a pátenst imént említett 82-dik czikkét módosítaná, és ha a commentatio tényét nem új törvény alkotásnak, hanem egyszerűen csak interpretálásnak tekintvén, az előbb idézett axiómát alkalmazásba nem hozná.

Ha ellenben a törvényhozás azon fontos okokat, melyek a visszahelyezés menedékének az urbéri perekre kiterjesztése ellen szólnak, azon nyomos érveknél, melyek ezen a polgári pereknél megengedve lévő menedéknek az urbéri perekben is, főleg még végre-nem-hajtott ítéleteknél némli megszorításokkal lehető használatása mellett felhozhatók, nagyobb súlynak tanálandja, és ennek folytán e rémédium alkalmazhatását nem engedi meg: akkor még csak szó sem lehet arról, hogy a pátenst néhány czikkelye commentatioja a birtokviszonyokban bármily kevés zavart is idézhessen elé.

Ekkép azon aggodalom, hogy jogerejű ítéletek megtámadhatása s ilyen végrehajtott ítéletek s békék nyomán létrejött tulajdonjogi viszonyok felzavarása, és különösen a már az illető földesúr, vagy urbés kezéről vásár, csere, vagy más jogezimek mellett második, harmadik, sőt tizedik kézből is átment ingatlan javakhoz törvényserül birtokjogok kétségessé tétele által a commentatio következtében anyagi érdekeikben igen sokan megkárosíthatatának: önként elenyésznek, mint szintén nem létezhetne többé azon aggodalom is, miszerint ha a visszahelyezés megengedettnek, s így egyszerre az egész országban oly sokak tulajdonjoga kérdésessé tétetnék, ez tán visszahatást foghatna szólni — mondom mindezen aggodalmak, melyek a commentatio mellőzésére indokolt akartatbatának felhasználtni: már a nélkül is, hogy a visszahelyezés menedékének további kizárásáról új törvényt volna szükség hozni, merőben megszűnnék, csupán azáltal is, hogy ha a páten 82-ik §-a hallgatól fog tartatának ugy, a hogy az jelenben érvényben áll.

Ha hát a commentatio nem mulhatlanul hozza magával a birtokviszonyok megzavarását, és ez utóbbinak megakadályoztatása semmi nehézséggel összekötve nincs: ez eléggé tanúsítja azt, hogy a birtokállapotok felbőjtatásáról aggodalom által a commentatio mellőzése nem indokoltathatik.

Igendő azok, kiknek érdekeikben volna, hogy a visszahelyezés menedékével jogserelmeiket orvosolhassák, nem lesznek megelégedve, ha a commentatiokor ezen rémédium használatása fel nem szabadíttatik! Ez tökéletes igaz. Azok, kik urbéri pereket csak azért vésztették el, mert a pátenst illető czikkelyei nem bírva törvénytisztasággal, a bíróságok téves értelmezéssel alkalmazták azokat, sőt sok olyanok is, kik nagy áldozatokkal csupán a miatti félelemből egyeztek ki békés úton, mert attól tartottak, hogy a mint az urbéri székek a pá-

jövénk táborunkba és a vezért az eredményről tudósítottak. *)

Kémli járatunkból visszaérkezettünk után csakhamar táborunkkal szemközti irányban az ellen táborából egy messzecke távolbani erdős hegyoldalon ott, hol a Hunyad felől mellékút az országúttól keresztezve belevág, ponton s foltonkiut apró tűzek és világosság tűnedezenek fel, melyből következtetni lehet, hogy az ellen éjjelre ottan helyezé el magát, hogy reggelre virradólag támadását megújítsa. A miéink részéről — esendben az ellenhez közelebb, ágyuló távolban, vonulásunk után — a tűz irányában az ellenre egy néhány jól irányzott gránát következtében azon tűzek lassan kialvának, midőn az ellen éjjelre odább és beljebb vonult az erdőbe. A mi táborunk is az éj nagy részén át, a hideg daczára, az út mellett tűz nélkül fázódva tanyázott, s csak éjféltáj egy nyugat irányban fekvő hegy aljában és megett helyezé el magát éppen szemközt az ellenel.

Más napon az ellen, mint gyanítók, támadását erős, sürt erdőség és hegyek által védett állásból, csakugyan megújítja; de egy két órai heves harc után ismét visszaverők. Üldözés közben, midőn az ellen a fennebb említettem B. Hunyadra vivő mellék, erdős hegyek közti, szoros, völgyi úton hátrála vissza; én harcztársaim előtt annyira előbbre s az ellen közelebe hatoltam, hogy bajtársaim többször vigyázatra intének.

Ekkor itt velünk s velem egy vonalban lépést tartva valának s harcölőnek egy néhány, körül-

*) Alkalmat veszek magamnak itt megjegyezni: miszerint mi ekkor az ellen táborának 3—4 előőrseit vagy bár egyetlen őrszemét sem fogok el, a mint e folyó 1868-dik évben Kolozsvárt megjelent „Adatok a XI. zászlóalj történetéhez” anonyim jelkes honvéd írja 33. lap 3—7 sorokban e körülményt is megemlíti méltóan tartván megjegyzé. Való az, hogy én 3-ad magammal ezen nyaktörő kémjárattól szigorán s pontosan végrehajtott; erre nézve akkori őrmesterem, szamosújvári — ha jól emlékszem nevére — Voith Miklósról, káplár Seresteyre, sőt egész 5-dik századomra hivatkozom. Igen sok, sőt lehetetlenül határos lett volna, hogy én csak 3-ad magammal az ellenség torkából zaj nélkül 3. előőrsöt elfogva könnyedén magunkkal hozzunk. Azért megbocsásson az „Adatok” írja, ha ezen nékem s társaimnak csak diósőgünkre szolgálhatott tény kénytelen vagyok tagadni; mert ezzel az igazságnak tartozom.

tenst tetszés szerint magyarázzák, ha perelnek, még rosszabbul járhatnak — az ilyenek ba látni fogják, hogy az illető czikkelyek a commentatio alkalmával ügyeik tekintetében oly előnyös értelem adatik, a mely ha hamarabb történt volna, perőket nem vésztették volna el: elégedetlenkedni fognak, hogy miért szenvedjenek csak azért, mert a pátenst nem magyarázták meg már régebben, és azt fogják kívánni, hogy adassék nekik eszköz a per orvoslására. Hogy ha ez megtagadtatnék, épp oly kevésé fognak örvendeni ennek, mint a mily kevésé örvendének a már nyertes felek, ha ellenfeleiknek a restitutio remediuma megengedettnek. Ily tekintetek lehetnek befolyással azon kérdés eldöntésénél, hogy a sokszor felemlített menedék használatni engedessék-e, vagy ezutánra is kirekesztessék? de ezek nem csak hogy nem indokolhatják azt, hogy a commentatio meg ne történjék; sőt épp en a commentatio mellett szolgálhatnak egyik fontos érvül; mert ha ilyen tekintetből indulunk ki, akkor azt is számba kell vennünk, hogy akkor lesznek-e többen a zúgolódkók, ha megtörténik a commentatio, vagy pedig ha elmellőztetik? és itt a felelet kétséges sehogy sem lehet; mert most a z o k nem elégedettek, a kiknek perők már elvesztet, de ha urbéri törvényeszekéek aképp állíttatának fel, hogy törvénytisztaságu bázisról gondoskodva ezutánra se legyen: akkor amazok száma szinte mindazokéval még szaporodni fogna, a kiknek urbéri pereik még függőben állanak, s a kik tehát azon jó vagy rossz szerencsétől látnak függésben téve ügyeik mikénti elhatározását, hogy az urbéri bíróságoknak a pátenst egyes tételei nagyváltoztatással jelenlegi értelmezéséből melyiket lesz kedvük szinormértékül fogadni el?

Ha hát a már eddig felhozott két tekintet a commentatio mellőzésére indokul nem szolgálhat: talán az lehetne-e akadály a commentatioának, hogy miután már az urbéri l. m. nyiltparancs alapján, ugy a hogy az most van, ezernyi ügyek döntettek el, tán nem lehetne már most ugyan egy természettől kérdések feletti ítéletekhez a még el nem látott urbéri ügyekre nézve szabatosabb bázist jelenlni ki? Ez, ugy hiszem, még kevésbé volna megállható; mert hogyan igazolhatná azon körülmény, hogy már eddigelé az annyiféleképp elmagyarázhatott pátenst bázisban Isten tudja hány téves ítélet is keletkezhetett: hogyan igazolhatná ez azt, hogy csupán ezért még ezernyi ezer függő perek felett is az eddigi ingatag alapon mondassanak ítéletek?

Vagy talán az akadályozhatná az urbéri pátenst commentatioját, hogy már maga azon körülmény, hogy azon nyiltparancs anyagi részéhez tartozó némely czikkelyek a törvényhozás által tárgyalás alá vétetnek, netalán arra folyhatna be, hogy a már kiadott részint bel-, részint külföldön forgalomban lévő urbéri földtehermentesítési kötvények hitele és árfolyama csökkenést szenvedjen? Én megvallom ezt sem ösmerhetem el a commentatio elleni indokul; mert igaz ugyan, hogy a tehermentesítendő urbéri földek minősége megállítasánál és

ből: egy szakasz Kresch könnyű-lovas olaszok (Kresch Cheveaux leger), kiket akkor láték legelsőbbben még táborozásunk alatt.

3) A piskii hídón át 1849. február 9-kén d. u. mintegy 4 óra tájt lehetett, nyakra-főre viszhatszabátrálásunk alkalmával — bárha a császáriak (Bianchi ezredből) sürün tüzelve közénk, nyomunk és sarkunkban valának — a hid elől a hidfőnél zászlóaljamtól szándékosan elválva megállék és nem követém pajtásimat a hídón át, melyen akkor ezek minden tolongás s akadály nélkül könnyen és szerencsésen áthatoltak; mert megtűntek hátrább, a tolongva szaladó tömeg után lován ülve, leghatúl esendesen és bámulatos hidegvérrel léptetve megpillantám Bemet, és a nagy veszély daczára kíváncsiságomnak: miszerint szemlét tartiak és tanuja legyenek az öregnek, ezen valódi érzékeblű hősnak, a közlgő veszély közepette s kritikus helyzetében leendő magaviseletéről és magatartásáról, — nem tudék ellentállani. Tehát én is leghatúl és szorosan közelebe csatlakoztam, hogy szükség esetében védjem; mialatt szejemik szüntelen ábrázatján s tekinteten csüngtek: ha vonásából remegést nem olvashatok-e ki? De ő folyvást s egyformán nyugodt s változatlan hidegvérű maradt. Pedig az alatt a veszély teljesen kifejlődött. Ugyanis a hid egész hosszában megtelek szörnyen tolongó honvédekkel, kik alig bírtak egy-egy lépéssel odább s tovább mozogni; a bennünket tildöző (rusnyák) Bianchi ezredbeliek pedig már csaknem 30—40 lépésre közeledtek, s már bizonyosnak tartám: hogy Bem s mi, közelállók, vagy elveszünk, vagy elfogatunk. Most, gondolám magamban, az öreg lovával a szoronyra tolongó tömeg megett azt nógatni fogja, hogy magának szabad útát nyitlasson a menekülésre. Korántsem! Ő még azon egy-kettőt is, kik rajta hátul valának, bevárva — maga előtt előre bocsátva s küldé. Ő maga pedig egyedül leghatúl maradvá szerencsésen átbállaga a hídón — a császáriak sürű golyózápóra kíséretében. Én pedig egy néhányad magammal a hídól jobbra a Sztigyi vízébe ugorva s azon a beléfulás veszélyei közt keresztül gázolva, a császáriaknak ide is bőven menesztett golyók süvöltései daczára menekülék a túlsó partra. (Folytatjuk.)

TÁR CZA.

Kivonat

XL. zászlóalji honvéd-káplár Solymossi József életrajzából.

Az 1848 dik évek szeptember havában mint 5½ éves kir. kinstári gyakornok N.-Szebenből Tordára útaztam, hogy ottan a 11-dik zászlóalji honvédei közé beálljak, a hol is akkor cs. kir. alhadnagy, Fornszeck Adolf, mint honvéd-sorozó katonai biztos, által magamat besoroztatván, onnan csakhamar Kolozsvárra a zászlóaljhoz az 5-ik századba rendeltettem.

A 11-dik zászlóaljnak előbb az 5-dik, később a 6-dik századjainál eleitől fogva végig minden csafáiban, és pedig 30 nagyobb és kisebb ütközetekben volt szerencsém részt vehetni, jelesen: a báréi expedícióban; a n.-laki, csombordi, krakkói s csucsai oláh táborok elleni harcokban, továbbá a császári hadsergek ellen a szamosújvári, kolozsvár-szamosfalvi, csucsai (2-szer), piskii, n.-szebeni (2-szer), medgyesi (2-szer), szelindeki, fehértemplomi és szász-sebesi, nemkülönben a fehérvári és dévai várak ostroma alatt többverseni csatákban, merem állítani — bárha propria laus sordet — a legnagyobb veszélyek közepette, a legstürűbb golyózápporal szemben mindig az előlmenők sorában, s elszántan harcolék, ha pedig, a mi ritkán történt, hátrálnunk kelle, a legutolsók közt vagy rendesen legutolsó hátrálék. — Ugyanis:

1) A csucsai bércek közti táborozásunkkor egy tekintélyes, két faagyuval felszerelt oláh tábor szédítő magas, részint erdős hegyalczolat tetején megjelenvén s erős állást foglalván el, bennünket megtámadni készül vala. De alant a mély völgyben állasolt maroknyi, alig 2 századból álló, sergünk a nélkül, hogy méltóan tartaná bevárni a megtámadtatást, maga lépe fel tartandó ellenők, s az ellen sürt tüzelése daczára ritka elszántsággal rohaná és mászá meg azon magaslatokat az ellent megközelítendő; s rövid, egy néhány

az urbéri kárpótások kiszabásánál az urbéri l. m. nyiltparancs szolgált kiindulási alapul, de mihelyt egyszer a földterhermentesítési kötvények kiadattak, szerény nézetem szerint többé ezek árkeletére nem lehet semmi befolyással az urbéri nyiltparancs. Azok becsé nem attól függ többé, hogy mi történt az urbéri pátenssel? hanem az állam hitelére lévén kiadva: cursusok csak a szerint növekedik, vagy apad, a mint a politikai constellációk kedvezőleg, vagy kedvezőtlenül alakulnak; és függ ezen árfolyam némileg attól is, a milyen arányban állanak a kötvények az állami értékpapiroknak és a forgalomban levő pénzjegyeknek mennyiségével. Egyes földbirtokosok nevére vannak ugyan kiadva a kötelezvények, de nem szolgál a kárpótlott birtok azok specialis hypothekájánál, a mi némileg már abból is látható, hogy egyik földterhermentesítési kötvényben sincsenek megnevezve az illető jobbgyörökségek, s így annálkevésbé vagynak egyenként felsorolva azok beltelkei, vagy éppen egyes külső földjei. — Az állam adja tehát ezen obligációhoz a hitelt s azon politikai helyzetet s pénzügyi viszonyokat emelik, vagy csökkentik azok becsét, melyben amaz áll, s eképp nem függ többé ezeknek árfolyama semmiféle urbéri pátensstől.

Ezek szerint én részemről korlátozt belátásonnal sehogy sem tudván oly politikai, vagy más bármilyen okra olyanra reá tanálni, mely azon már felmutatott tömérdek calamitásokkal szemben, melyek a l. m. urbéri nyiltparancs némely tételeinek elmagyarázhatóságából erednek — csak félíg-meddig is indokolható a commentatio mellőzése: meg kell maradnom azon már nem egyszer kijelentett meggyőződése mellett, miszerint a commentatio elodáztatlan szükséges s az urbéri ügyek körülül teendő sorában a legelsőfokúbbik.

Annnyira meg vagyok győződve a szükséges-ség felől, hogy nem tudok kétkedni, miszerint ha a magas kormány ama véghetlen sok bajokra, melyeket a l. m. urbéri nyiltparancs jelenbeni állapota előidéz, illetékes s éppen politikai szempontokra is kiterjedő megfelelő információk nyomán figyelmét reá fordítani méltóztatand: módot fog tanálni arra, hogy azokon minél előbb segítve legyen.

Annnyival remélhetőknek vélem ezt, mivel — mint hire szármal — a siculica haereditások nagyfontosságú kérdése immár tárgyalás alatt van; már pedig hogy ha ezen az urbéri nyiltparancs anyagi részéhez tartozó kérdés elővételhetett: akkor az ugyanazon nyiltparancs anyagi részéhez tartozó néhány más cikkely tárgyalása sem ütközhetik többé semmi akadályba.

(Befejezése közelebből.)

Ausztria.

A „Wiener Abendpost“ e czim alatti cikkében: „Hangok a közönségből,“ így szól: Nem titkolhatjuk el legforróbb óhajításainkat az első magyar pénzügyi vállalat fényes sikere iránt; tudjuk, hogy az építendő vasutak és csatornák nemcsak Magyarországnak, hanem az egész birodalomnak hasznára leendnek; ennélfogva közös érdek, melyet támogatunk; az aláírás a legkedvezőbb módon kezdődik a külföldön, Magyarországon pedig a hazafiság által mozdítottak elő; sikere kétségtelenül biztosítva van. Félreismerhetlen dolog, hogy a legközelebb bekövetkező fordulat óta a bécsi pénzügyi körökben a hangulat kedvező, miután azon meggyőződés foglalt helyet, hogy a kölcsön tekintélye Bécsre nézve is nyereséges leend.

A „Reichsraths Corr.“ írja: A reicheraths-delegatio budget-választmányának osztályai naponként ülésnek. Jóllehet a hadi-budget osztálya a lehető legnagyobb titoktartást határozza el, mindazonáltal a „Reichsr. Corr.“ azon helyzetben van, hogy általánosságban némi jelentést adhat. A tengerészeti-budget előadja azon nézetben látszik lenni, hogy a tengerészeti költségvetés számainak fel kell emeltniök, mely nézetben azonban az osztály tagjai nem osztóznak. Egyelőre sem egyes tételek nem kerülnek vitás alá, sem határozat nem hozatik.

Azon kérdésekből, melyeket a hadi-budget-osztály Demel jelentésttevő a hadügyminiszterhez és a főhadbíztoshoz tön, látható, hogy a jelentésttevő a megtakarításokat kivibetőknek véli; a kormány képviselői kinyilatkoztatták, hogy a jelen szervezet mellett a szárazföldi hadseregnek a már alábbszállított szükségletek után, további megtakarítások bizonyára nem eszközölhetők, de később lehetőségek, ha az új szervezés kereszttülvitetik.

KÜLFÖLD.

OROSZORSZÁG. Az orosz lapok kivétel nélkül erőlyesen felszólalnak a béke mellett.

A „Russische Invalide“ az osztrák-szlávok egyenjogositását követeli Ausztria egyéb nemzetiségeivel; ez esetre Ausztriát Oroszország rokonszenvével kecsgeteti.

A „Börsen Ztg“ felszólítja az orosz kormányt, hogy, mint nagy katonai hatalom, vállalja el a kezdeményezést az általános lefegyverzés kérdésében.

A „Courrier Russe“ mondja: Oroszország panaszkodik és nem támad meg senkit; visszautasítja a meg nem érdemelt vádakokat és bevárja az eseményeket.

FRANCZIAORSZÁG. A törvényhozótest ülése jan. 27-kén. Lanjuinais kérdésre Genteur

államtanácsos azt feleli, hogy a párisi temetőket illetőleg kisajátítástól nem lehet tartani.

Holnap e tárgy felett folytatni fogják a vitát.

A senatus ülése jan. 27-kén. Napirenden volt a katonai törvény feletti vita. Báró Brenier egy találja, hogy a törvény elégtelen Franciaország függetlenségét és befolyását Európában biztosítani. Elemzéseit folytán kiemeli, hogy azon egykori combinációk, melyek az európai egyensúlyt alkották, többé nem léteznek, s katonai egyensúly által vannak helyettesítve. A szerződések joga megszünt uralkodni, erőszak uralkodik s erősnek kell lenni. Szólok úgy hiszi, Poroszország be fogja végezni megkezdett munkáját. Fegyverkezni kell, hogy a csorbát jóvátegyük, mely befolyásunkon üttetett, hogy a meglepetést elkerüljük, melynek politikánk egy perczig áldozata volt. Készülni kell, mert minden felhalmozott kérdés megoldásra vár, s szólok nem lát más megoldást, mint a háborút.

Delarne tábornok a törvényt katonai szempontokból védelmezi.

Rouland bizonyítja, hogy e törvény a népre nem fog olyan terheket rakni, mint a lapok állították. A hadseregi törvény az erőfeszítések minimumát állapítja meg, melyet tenünk kell, s az európai nyugtalanságokat signalizálja. Mindamellett szólok úgy hiszi, egy hónap óta a helyzet Európában kevésbé feszült s békés megoldást várhatni. Rouland felbányja a törvénynek, hogy nincs benne előrelátás s a távolabb eső tényekkel találkozunk benne, ellenben a jelent igen kevésbé vette számba.

OLASZORSZÁG. Az olasz kamarák s a legjelenekebb olasz lapok kiválóan a pénzügygel foglalkoznak. Egész divattá vált a finánezkodás, s csakugyan hemzsegnak a pénzügyi receptek, melyekkel a pénzügyi körök gyógyítására fellépnek azok, kik magukat hivatottaknak tartják. De ezek rendszeresen semmi gyakorlati értékkel sem bírnak s a kormány javaslatát meg sem közelítik. Semenza képviselő — hogy példa kedvéért idézzük tervét — ajánlja, hogy a bérlok az egész ország területén megadóztassanak — miből 8 200 millió líra jövedelmet remél. Pedig az összes bérjövdelem az egész országban 350 millió lírát tesz — hogyan lehetne ebből oly roppant összeget adóra kifogni? Az ehhez hasonló ajánlatok gomba módra teremnek, s a baloldali képviselők folytonos negatívok által tűnnek ki. Például Crispi a felkelhető vagyon adóját, Mazzarella a lotteriát, Semenza a fogyasztási adót akarják eltörölni. De arra, hogy ezen jövedelmező adónemeket, ha eltörölnének, mivel fogják pótolni — éppen nem gondolnak. És ezen indítványokra a kamara sem látszik sokat hajtani, különben nem lett volna olyan hajlékony a kormány irányában, hogy annak ajánlatai nagy részét elfogadják.

Az „Osservatore Romano“ jan. 27-kén viszszautasítja a „Patrie“ állításait, mintha Rómában támogatnák a Bourbonok nápolyi restaurationalis törekvéseit.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Ö Felségeiket holnapra várják Buda-Pestre.

— Maros-Vásárhelyt Berzenczey László választott meg országgyűlési képviselőnek.

+ A javában folyó farsang fényesebb bájjainak alkalmasint egyik legfényesebbike leend az, melyet a külső szénutczai kisdudoróda javára szándékoznak adni. Ugy a nevezett czél, mint rég óta sajnosan érzett közszükség pótlása iránt tekintet, mint a rendezők buzgalma s azon körülmény, hogy a közmulatságok befejezésül van tervezve: remélünk engedi, hogy egyszersmind egyike leend a leglátogatottabbaknak. A szent czél érdekében a legmelegebben is ajánljuk a t. közönség szíves figyelmébe s pártolásába.

— Pesti lapok után megemlítettük volt az igazságügyminiszternek ifj. Groisz Gusztáv tanárhoz intézett levelét, mire ez utóbbi a következő felvilágosítást s illetőleg helyreigazítást teszi: Midőn az igazságügyminiszter úr által közrebocsátott polgári törvénykezési rendtartás iránti javaslat kiadatott, több oldalról nyilvánult itten azon nézet, hogy azt tanulmány tárgyává tenni és azután a netalán szükségesnek látszó észrevételeket egybeállítva az igazságügyminiszter úrhoz föltérjesztani kívánatos lenne, annnyival is inkább, minthogy némely specialis erdélyi viszonyokra nézve az említett javaslatban hiányok mutatkoztak; e czélra alakult itten Kolozsvárt egy magáregkezet, melynek tagjai voltak: h. ügyvéd Dr. Fischer Lajos, Gröisz Nándor, Haller Rudolf, Csulak Dániel, továbbá megyei törvényszéki ülnök Szentiványi Gyula, megyei egyesbíró Popu József urak és alább irt; mindegyik közremunkált a czél elérésére, és így a munkákat létesült is; felküldöttük azt az igazságügyminiszter úrhoz; és minthogy a munkálat felküldésével én bizattam meg, nekem jutott azon szerencse, hogy az igazságügyminiszter úr ritka szívélyességgel válaszát nekem ezímezte; de az elismerés, a köszönet, melylyel megiszteltettünk, nem engemet egyedül, hanem mindnyájunkat közösen illet.

— Két nevezetes bál közelit; szokott fényéről és élénkségéről mindkettő eléggé ismert. Egyik a nőgyűlés, mely f. hó 6-kán, másik a

tornaegylet javára rendezett jogászbál, mely e hó 18-kán lesz.

— Albisi László jutalmára febr. 4-kén, kedden, adatik: „A rózsaszín lélek és a francia tündér“ tüneményes énekes bohózat 3 felvonásban. Elismert comicusunk méltán számíthat a közönség pártfogására, s úgy hisszük, abban csatlakozni nem is fog.

— Az első philh. hangverseny sikere és eredménye által felbátorítva, van szerencsém hat zártkörű zeneestélyre (Soirées musical d'Abonnement) bérletet nyitni, melyben csak is a t. bérlo uraságoknak, válogatottabb classicus és újabb irányu, divatszertü zeneszerzemények fognak előadni. Az első ily estély műsorozata következőleg van összeállítva: 1. Beethoven: Sonata, hegedű- és zongorára F.-d ban. (Eredeti alakban.) 2. Bach J. S. Choral, 4 hangra. 3. Gounod B. Méditation a S. Bach zongora, hegedű, violoncell és harmonium. (Eredeti alakban.) 4. Mendelssohn B. a) dal, b) kettős dal. (Eredeti alakban.) 5. Scarlatti A. a hires Macskafuga. (Katzenfuge.) Oboa, 2 clarinet és fagott. 6. Schuman R. „a szökököt“ czimű zongoraszerzemény, 4 kézre. (Eredeti alakban.) 7. Magyar népdalok, harmoniumra. 8. Hummel N. J. Septuor, (hozi zeneköltemény) zongora, áthegedű, violoncell, gordon, oboa és klrt. (Eredeti alakban.) Mindegyik estélyen egy nagyobb, az ugynevezett kamara-zene körébe tartozó mű adatik elő, melyek közé Beethoven hires Septuorja is felvéve leszén. Az estélyek minden két hétben, vagy ha lehetséges, minden héten egy oly napon lesznek rendezendők, melyet a t. bérlok előlegesen legalkalmasabbnak találva, meghatározandók. A kezdet talán szinte 4 órakor délután legajánlatosb lesz, miután az estélyek másfél óránál tovább fognak tartani. A bérletrei előfizetés ára: mind a hat estélyre 5 frt, három estélyre 3 frt, családi-jegy 3 személyre mind a hat estélyre 12 frt, ugyanaz 3 estélyre 7 frt o. ért. mely aláírás után Demjén és Stein urak könyvkereskedéseiben eszközölhető. A t. cz. bérlo közönség tetszése szerint, ez estélyek után a Redout felső éttermeit is igénybe vehetné, sőt az estélyt rögtönzött táncmulatsággal is egybe lehet kötni. A t. cz. zenekedvelő közönség bizalmát a vállalat iránt felkérve vagyok, tisztelettel Kolozsvárt, jan. 30-kán, 1868. Pichler Bódog.

— Erzsébetvárosából több bizottmányi tag nevében táviratilag felszólítottunk, hogy ugyanon közelebből vett tudósításunkat igazítsuk oda, miszerint a köztisztviselben álló főbíróknak az ezüst emlék-serleg magánkörből s nem a bizottmány nevében nyújtott.

— Pesti lapok írják: Január 29-én nyitattak meg Pesten a magyar vasúti kölcsönre az aláírások, s azon információk folytán, melyeket a leghitelesebb forrásokból volt alkalmunk meríteni, azon örvendetes helyzetben vagyunk, hogy igen kedvező eredményt vélünk jóslhatni. Már történetek előjegyzések belföldi hitel- s pénzügyi intézetek valamint egyesek részéről is mintegy 100,000 kötelezvényig s a tömegesen, majdnem óránként érkező táviratok folytán, melyeket a vidéki pénzügyi intézetek küldenek Pestre az ország minden részeitől, majdnem biztosan lehet mondani, hogy a hánakra eső összeget a belföldi előjegyzések nem csak megütni, hanem jóval túlhaladni fogják. Hogy mily népszerű a kölcsön, abból is látható, miszerint a lakosság minden osztályának kisebb vagy nagyobb bevétellel bíró tagjai képviselve vannak az eddigi előjegyzéseknel; Fiuméből a távirat után tegnap 150 kötelezvényre történt előjegyzés; Szerémségből pedig azon jelentés érkezett, hogy az unionista párt a kölcsönben kiváló módon óhajt részt venni, s mennyiben az itteni pénzügyi körök hangulatát megismerni alkalmunk volt, constatirohatni véljük, hogy azok a kölcsön iránt a legelénkebb rokonszenvvel viseltetnek.

— Mély részvétellel adjuk a következő gyászjelentést: Radakovits László, Mihály s Jolán saját, úgy nagyatyjuk Radakovits Mihály, nagyanyjuk özv. Horváth kapitányné, továbbá nagybátyjuk Radakovits Ferencz nevében szomorodott szívvel jelentik édes atyjuknak, illetőleg fának, vejének és testvérének Vas Gereben Radakovits József magyar írónak s bites ügyvédnek élte 45-ik évében, Bécsben jan. 26-kan szélhűdés következtében történt gyászos kimúltát. Áldás poraira!

— A „Fremdenbl.“ írja: Mult vasárnap a déli órákban Vas Gereben a bécsi cs. kir. udvari gyógyszerárba ment, hogy ott bizonyos orvoságot készíttessen el. Mialatt a kívánt gyógyszer készített, leült, de egyszerre heves szívgörögök következtében eszméletlenül összerogy, s mielőtt a hitt orvos megérkezett volna, szélhűdés következtében kimúlt.

— Mint a „P. L.“-nak Bécsből távirják, az izraelitákra vonatkozó birtok-megszorítások egész Ausztriában megszüntettek. Az ausztriai katonai intézetek reformja küszöbön áll.

— Prágából jelentik, hogy az ismeretes utcai kihágások miatt eddig 28 személy fogatott el. Azonban az elfogatások még folyvást tartanak. Az elfogottak közt 11 tanuló van.

— Bécs, jan. 28. A Svájczban, hol a magyar kölcsönre aláírás nem is nyitott, nemcsak

50,000 kötvényt rendelték meg, hanem az illető összeget táviratilag már utalványozták is. — Párisból távirat érkezett, hogy az aláírás 29-kén be lehet zárni, mert a kölcsön fedezve van. A „Société Generale“ háromszázezer megrendelő levelet kapott vidékről.

— Azt írják Bécsből, hogy Belgrádban magyar consult szándékoznak kinevezni.

— Abrudbányáról fájdalommal jelentik a derék hazafi, Basa István ev. ref. lelkész m. hó 19-kén történt elhunytát. E lap is egyik lankadatlan munkatársát veszítette el benne. Béke poraira!

— Pesten január 30-kán nagy szerencsétlenség történt. Egy kútát ástak, mely összeomlavan, 11 ember közül hatot eltemetett.

— Nyilatkozat. A „M. Polgár“ tegnap kelt 14-ik számában, annak szerkesztője t. K. Papp Miklós úr, szóról szóra a következő felszólítást intéz hozzám: „A választás napján miként viseltem magamat, arra mlgs Szilvási Miklós urat hívom fel, mint a ki szíves volt nyomról nyomra követni, nyilatkozzék: tettem-e egyetlen lépést, ejtettem-e ki egyetlen szót, mely a békés hangulatot kockáztathatta volna? Megvagyok győződve, hogy mlgs Szilvási Miklós úr lovagiassága nem fogja megtagadni az itt kért nyilatkozatot.“ Minélfogva kötelességemnek tartom kinyilatkoztatni, hogy az országgyűlési képviselőválasztásra nézve mult január 24-én délutáni 2 órától 5 óráig, és másnap 25-én reggeli 8 órától déli 12 óráig és délutáni 2 órától 5 óráig a városbázánál véghez ment szavazás tartama alatt t. K. Papp Miklós úrnak a városbázánál s a szavazási teremben volt magaviseletét figyelemmel kiérvén, nem tapasztaltam részéről sem oly lépést, sem oly szót, mely a békés hangulatot kockáztathatta volna. Kolozsvárt, febr. 1-én, 1868. Szilvási Miklós.

Nemzeti színház. Csütörtök, jan. 30-án „Bájital“, melyben csak Gerecsné egyedül énekel bájosan, Szombathi tőrhetőleg, a többi meg nagyon is gyengén, hiába tenor nélkül dalművet előadni nagyon bajos feladat.

Pénteken, jan. 31-én a vendégszerepekre megnyert Dráguss Károly első felléptéül Dobsának „István első magyar károly“ czimű drámája adatott. A czimszerepet Dráguss adta és pedig teljesen kielégítőleg, játékában mindvégig elég erőt és tragikai hatást tudott előidézni, egyáltalában Drágussnál nagy előhaladást vehettünk észre. Az előadás sikerére nem kis mértékben folyt be Szép-né elegáns játékával, és Prielle, ki Vazul szerepében, főként azon jelenetnél, midőn vakon és sikertelen vezetetik elő, kiváló szépen alakított.

Szombaton, febr. 1-én Molière „Füsvénye“, Harpagont vendégtünk Dráguss adta, sok helyt nagyon sikerült; de itt-ott nagyon tulozva. Jakab mester szerepében Albisi remekelt, s gyakran megneveztette a közönséget.

Vasárnap, febr. 2-án Brissebarre és Kusnak Radnotfay által fordított „A párisi szegények“ czimű nagy drámája eléggé sikerült, telt színházban, mi a drámai előadásoknál nagyon ritkán szokott megtörténni nálunk. A szereplők közül ki kell emelnünk Ujbázi, ki Villebrun szerepében jól alakított, és Drágust, Planterost — az álnok segédet, később naplopó csavargót, Villebrunnek előbb vétektársát, később üldözőjét és büntetőjét — sok könnyűséggel, s sok természetes élcezel személyesíté.

Hivatalos értesítések kivonata.

Hirdetmény. Háromszéken és F. Fehérmegyében a marhavész megszűnván, azon területek véssmenteseknek nyilváníttattak.

Árverések és árlejteések. Tordamegyében Al-Jarában Mihály Stefan fekvői február 15., márcz. 16. — Kolozsvárt Szárosuk János kétviz közti háza febr. 28., márcz. 30.

KÖZGAZDASÁG.

Bel- és külföldi gazd. lapok szemléje.

Mikor kell a gabonát aratni? Angolországban e kérdés ujabban tárgya volt a gazdasági-egyesületekbeni vitatkozásoknak, s általában nem csak a mennyiséget tekintve, temérdek mag kipattogván, az aratásnál, de a minőségre nézve is el lett fogadva az, hogy a gabnának tökéletes beéredését bevárni az aratással igen káros. A dolog sokkal fontosabb, semhogy fáradságot ne vessen annak közelebbi megvilágosítására. Hannam egy derék yorkshirei gazda kísérletet tevén ez értelemben, azt tapasztalta, hogy a tökéletesen beéredett búza kisebb súlylyal bír, mintsem a mely 7—14 nappal a tökéletes érédes előtt vágottat le. S három különböző időben vágott gabnát vívén a vásárra be; azért, mely aug. 4-kén lett levágva, még egész zöld korában: kapott 61 Shill. Quarterenkint, az aug. 18-kán még a szemek megkeményedése előtt vágott gabnáiért 64 Sh. s a tökéletesen beéredett sept. 1-én vágottért 62 Sh. S ugyan 8 egyik gazd. kiállításán oly búzáért kapta az első érmet, mely 14 nappal lett a tökéletes beéredés előtt levágva. Az őrlelnél pedig következő különbség mutatkozott, az aug. 26-kán a szemek megkeményedése előtt metszett búza adott 15 Stein 10 fontot, az

aug. 30-án szintén kissé aratáskor még puha szemű búza adott 16 St. 6 fontot, a sept. 9-én tökéletesen érett állapotban metszett búza pedig 14 St. 13 fontot. A búza sulya pedig Busbelenkint volt, az 1. 62—67, a 2-dik 62, 22—59, a 3-dik 59—57 font, s végre 100 font búza a fennebbi három különböző időben aratott termésből adott lisztet az 1. 80.40, a 2-dik 77.8, a 3-dik 72.19 fontot. Tehát a korábbi aratás javára 15% liszt nyereség jut hason mérték, s 8% liszt hason suly mellett. S ez eredményt a tudomány is ki tudja ma már magyarázni, az által, mert ma már tudjuk, miszerint a még nem tökéletesen érett magban levő cukor lassankint keményévé változik át az érédes előhaladásával, s ha a teljes érédest bevárjuk, akkor ismét már a keménye egy része alakult át farosttá, mivel a cukor, keménye és farost ugyanazon vegyi összetétellel bírnak. S ha mindezekhez hozzá számítjuk, hogy a tökéletes beérédes bevétele által mennyi szem pereg ki, akkor valóban csodálkozni kell, hogy még ma is oly kevés gazda hagyta el a régi szokást. Tehát 14 nappal kell a tökéletes beérédes előtt levágni a gabnát. Ez a legkiszertebb eljárás. („Agr. Zeit.“)

— A szamos-ujvári kisegítő pénztár egy-let 1867-dik év június 3-tól, mint működése kezdete napjától, ugyanazon év december végeig való üzlet eredménye,

121 tagtól bekelezési és könyvdíjban	145 ft 20 kr
„ „ részvényben	985 „ „
„ „ havi díj és pótlékban	11,572 „ 98 „
33 tagtól 15,715 ft váltó kölcsön után 6% kamat	232 „ 42 „
33 tagtól provisióban	78 „ 58 „
33 „ váltó papír díjban	1 „ 65 „
33 „ bélyeg díjban	15 „ 10 „
13 tagtól váltó utáni kölcsön befizetés	4,410 „ „
Összesen	17,443 ft 93 kr

Kiadás:	
33 tagnak váltóra kölcsön	15,715 ft — kr
Szolgá díjban	21 „ — „
Bélyegre	20 „ 40 „
121 tagnak 12,144 ft betéti tüke után 6% kamatban	153 „ 88 „
2 tagnak betét visszafizetésében	300 „ — „
Összesen	16,210 ft 28 kr

Egyeztetés:	
A bevétel összege levén	17,443 ft 93 kr
Ebből a kiadás összegét levonva	16,210 „ 28 „

Marad pénztári készlet 1,233 ft 65 kr azaz: egy ezer két száz harminczhárom forint hatvanöt krajczár.

Mérleg. Tartozási állapot:	
121 tagnak részvény havidíj és pótlékban	12,114 ft — kr
Ezen tüke után 1867 decz. végeig 6% kamatban	153 „ 88 „
Összesen	12,267 ft 88 kr

Követelési állapot:	
20 tagtól váltó után	11,305 ft — „
Pénztári készletben	1,233 „ 65 „
Összesen	12,538 ft 63 kr
Ha a követelési állapotról	12,538 ft 65 kr
levonatik a tartozási állapot	12,267 „ 88 „
marad tiszta nyeresemény	270 ft 77 kr
Minek az alapszabályok 26. és 34. ik §§-ai szerint a tartalék alapnak 20%	54 ft 15 kr
Az igazoló választmány tiszti díj-jában 80% kiadandó	216 ft 62 kr
Szamos-Ujvárt, decz. 31-én, 1867.	
Bartalis Miklós,	Moldován János,
könyvezető,	pénztárnok,

Megvizsgáltván s az illető számadási könyvekkel s adatokkal egybebecsültván, hibátlanul és helyesen találtatott.

Szamos-Ujvárt, január 24-kén, 1868. Govrik Tivadar, választmányi tag; Bányai Károly, választmányi tag, mint kiküldött vizsgáló biztosok.

Ezen tisztelet eredmény, illetőleg évi zárszámadás, a fennebbi vizsgálat alapján, mint a tényállásnak teljesen megfelelő hűes és hibátlan, a közgyűlés által ezzel végreveszen elfogadtatik.

Szamos-Ujvárt, 1868-ik évi január 26-kán tartott kisegítő pénztár-egylet közgyűléséből.

Bárány Lukács, Gyovrik Tivadar, igazgató, egyleti jegyző.

— Nagy-Várad, jan. 27. A gabnaforgalom e héten, ámbár az eladási piacokon az árak emelkedtek, nem volt lényeges, miután a kiviteli üzletek az elszállítással voltak elfoglalva; legnagyobb volt a forgalom természetesen rozsban, melyből mintegy 12 ezer mérő vásároltatott. Piaci árak: Búza 4.30—4.95, rozs 3.65—3.70, árpa 2.24—2.30, zab 1.60; tengeri e héten ismét kevesebb volt, s ára mérőnként mintegy 20 krral emelkedett; rög-tüni átvételre 2.65, február hóra 2.75. A szesz-üzlet még mindig pang. Fogyasztásra 18 kr 30 foku.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Febr. 1-jén: 5% Metaliques 100 ft 56.95, 5% Nemzeti kölcsön 100 ft 56.90. Kamat 58.60. 1860. Kölcsön 83.70. Bankrészvény 677. Hitelintézeti részvény 200 ft 188.—. London 10 ft st. 100 ft 23 1/4, kr 114.5. Ezüst 117.50. Cs. királyi arany 5.75.

Január 30-án: Földtehermentési kötvény Magyarországi 69.50. Erdélyi 63.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Aszlán és Hugó

teljes tisztelettel ajánlják egészen ujjonnan érkezett mindennemű és nagy választékú

„báti ruháikat“

külföldi virágait, fehér cipő és kesztyűket, diszítani színes atlasz kelméket és szalagait a legújtanossabb árakért.

Nagy tömeg szór-ruha szöveteket

„leszállított áron“

raktárunk Főter plebánia szöglet.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek.

Hirdetmény.

VINCZE JÓZSEF

asztalosmester, butor-, érc- és fakoporsó raktára
Kolozsvárt, belközép-utca 515. sz. a.

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe mindenféle **politurozott és lackirozott butorokkal** ellátott raktáromat ajánlani, — továbbá ezenkívül a legújtanossabb ár mellett s a legnagyobb választásban **politurozott és lackirozott fakoporsó** raktáromat.

Egyszersmind van szerencsém most szervezett és különbféle **bronzirozott ércokoporsókkal** ellátott raktáromra felhívni figyelmét. A nagyobbakat 25, 30, 40 ft., a kisebbeket 8, 15 ft.; továbbá a legdiszesebb ékesítéssel ellátott **kettős fedéllel légmentesen elzárható ércokoporsókat** 100, 150, 200 ft. ár mellett ajánlom a n. é. közönség figyelmébe.

Ezen ércokoporsók a halottaknak távolabbi helyekre való elszállításánál, s a sirboltokbani alkalmazásánál — részint mivel légmentesen elzárható, részint mivel a rothadásnak nincsenek alávetve, — ugyszólva nélkülözhetlenek, minél fogva ezen ércokoporsók célszerűsége mellett nemcsak azon tapasztalás baezol, miszerint azok használata egész külföldön, sőt Magyar-, és Erdélyország majd minden nagyobb városaiban is már általánossá lett; de még azon körülmény is, hogy én — dacára annak, hogy raktáromat nem csak a legszebben, de a legnagyobb választásban is állítottam ki ilyen műkoporsókkal, — minden törekvésem oda irányozom, hogy a n. é. közönség ezen ércokoporsókhoz a lehető legújtanossabb ár mellett juthasson.

Továbbá találhatók nálam **báronynyal bevont díszes koporsók**, ugy szintén mindennemű **szemfedelek, virágok** stb. a legújtanossabb árak mellett.

Végül ajánlom a n. é. közönség figyelmébe, miszerint mindennemű butorok, érc- és fakoporsók iránti megrendeléseket, javításokat stb., ugy helyben, mint vidékre, nemcsak a legújtanossabban elvállalni, de ezen kötelezettségnek rögtön és a legnagyobb pontossággal is eleget tenni kész vagyok mindenkor.

Vincze József.

A kolozsvári kir. szab.

ZÁLOG-KÖLCSÖN-INTÉZET

kölcsönököt ad a következő tárgyakra:

- 1) ingóságok, az-az minden értéktárgy, a mely már használatban volt;
- 2) drágaságok, az-az ékszerek, drágakövek, arany-, ezüst- s más nemes ércből készült áruk;
- 3) áruk, az-az még használatban nem volt kész iparkészítmények és más kereskedelmi cikkek;
- 4) értékpapírok, az-az mindennemű állam- és iparpapírok, földtehermentési kötvények, záloglevelek, magán-sorsjegyek és más nemű értékpapírok, a melyek a börzén árultatnak.

Mindenkinek tetszésétől függ személyesen vagy mások által nyújtani be a zálogokat, miután az intézet sem a tulajdonos, sem az átadó nevének bejelentését nem kívánja s az intézet minden üzlete szigorú titokban tartatik.

Az elfogadott tárgyakról **zálogjegy** szolgáltatik ki, a mely pontosan megőrzendő, mert csak ennek előmutatása mellett váltható ki vagy tehető be újból a zálogtárgy. A benyújtott tárgyakat az intézetnél alkalmazott becselő becsüli meg, kivéve az értékpapírokat, mint a melyek börzefolyama képezi becsértéküket. Minden elfogadott zálogra a becsértéknek legalább 60%, és legfeljebb 90 százaléka adatik kölcsön. A kölcsönök csak egész forintokban számíttatnak. A legkisebb kölcsönösszeg egy forint.

A kölcsönök a felek kívánsága szerint egy hótól hat hónapig terjedő időre adhatók, de a zálog a lejárat napjáig bár mikor kiváltható, vagy újból bétéhető. A lejárat napon túl ki nem váltott, vagy újból bé nem tett (át nem irt) zálogokat az intézetnek joga van azonnal árverezni s a tulajdonos csak az intézet követelésének fedezése után fennmaradt összeghez tarthat jogot. A zálogjegyre a bétévés és lejárat napja föl van jegyezve. A zálogkölcsön részletenként is visszafizethető.

Ingóságok, drágaságok és áruknál a kölcsönök után évenként 6% kamat s a következő mellék-díjak számíttatnak: Fővételi- s becselési-díj: 1 óra 1%, 3 óra 2%, 6 óra 3%. Raktár- és biztosítási-díj egy egész évre 3%. A kamat és mindezen díjak csak a zálog kiváltásakor vagy átírásakor fizetendők. — Értékpapíroknál becselési és biztosítási díj nem számíttatik.

Részletesebb felvilágosítást nyerhetni az intézet irodájában. Vidékiek posta útján értekezhetnek az intézetnél. (10) (2—*)

HUTFLESZ KÁROLY

mindenkor megvásárol mindennemű magyar- és osztrák **állampapírt és sorsjegyet, és leszámítol (escomptirt) mindenféle nyereményeket.**

Elad igérvényeket az 1864-ki sorsjegyek legközelebbi húzására, 200,000 ftos főnyereményvel. **10 igérvény** **vevésénél egyet ingyen ráad.** (20) (3—3)

Ajánlja dúsan ellátott fűszer-kereskedését, gőzliszteit, valamint **fagygyű-gyertyáit saját gyárából**, melyek tartósság és szépségben minden eddigieket felülmúlnak.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

VILÁGOS HÖSE, jellemzések Görgeiről.

Többek irataiból közrebecsátja Szokoly Viktor. Ára 60 kr.

REFORM.

Irta br. Eötvös József. II-dik kiadás. Ára 2 ft.

Dél-Magyarország,

vagy az ugynevezett

Bánság külön történelme.

Irta Böhm Lénárt. Két kötet. Ára 4 ft.

Benkő József élete és munkái.

Irta gróf Mikó Imre. Ára 2 ft.

Történelmi gyöngyök.

Gyűjté s betűrendes sorba raká Kiss Mihály, unitárius esperes és árkosi pap. Ára kemény kötésben 1 ft 60 kr.

Irodai fali naptár

katholikus és protestáns, görög-orsz és izraelita naptárral, bélyeg-illeték táblákkal, a kolozsvári cs. kir. levél- és szekérposta, távirda, valamint a Biasini gyorskocsi menetrendével ellátva.

Különös tekintettel hivatali használatra

Ára 30 kr. o. é.

Erdélyi képes naptár

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására.

A magyar kir. ministerium, s az erdélyi részek alkotmányos hivatalainak

tiszti névtárával.

Ára 40 kr.

Postán küldve 45 kr.

ÚJ HONVÉD NAPTÁR 1868-ra

képekkel. Ára 60 kr. o. ért.

Alkotmányos Nagy Naptár 1868-ra

teljes tisztinévttárral. Ára 1 ft.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74. sz.)

(22) Gróf Teleki Miklós **teke-ujfalusi vendégfogadója** hozzá tartozó szántó és kaszáló helyeivel, februárius 18-ik napján Szász-Régenben Gáman Miklós ügyvéd ur lakásán tartandó árverezés útján, három évre **haszonbérbe** fog kiadatni; addig is a feltételek megtekinthetők.

A SZÜLEKÉRT ERDEKLŐ.

Hosszu időt igénybe vett szorgos tanulmányozásomnak sikerült a Gilisza be- tegségnél, mely a gyermekek sorából oly tömeges áldozatot ad a sirnak, az általam felállított „**Gilisza-ösokoládában**“ tökéletes gyógyírt állítani elő. Használati módja a szeletek göngyölni olvasztásán. Kapható Kolozsvárt: **SCMLYAI LASZLÓNÁL** s ezenkívül számos bizonylatokat tartalmazó könyveimben jegyeztem fel, bizonyosimán. **Ára egy darabnak 20 kr., nálam helyben 6 darab 1 ft.** — Megrendelhető posta-után-vételre az egész birodalomban. Nyilatkozat. Aláírt cs. kir. birodalmi vegyész, támaszkodva a találmány pontos gyógyszerészeti boncolásának eredményére, véleményemmel ezzel kinyilatkoztatja, miszerint Kröczer Ágoston tokiai gyógyszerész ur által „**Gilisza-ösokoládát**“ név alatt felállított és készített gilisza ellenes szeletek erős hatással dacára is, az az használatok egészére nézve — a megfáradt orvosi utakon boldogul — hasznosabb használat mellett is, minden tekintetben teljesen ártalmatlanok. — Bécs, márcz. hó 15. 1867. KLEYZINSKY V. s. k., cs. kir. birodalmi vegyész.

(173) (4—*) A fogfájdalomban szenvedő nincs biztosítva semmi szer által iszonyú fájdalmi ellen!

Hála bires vegyész gyógyszerész **Bergmann** (Paris, Magenta-utca 70) tudományának és fáradságos kísérleteinek, sikerült egy oly szert, az ugynevezett **foggyapotot** feltalálni, mely minden fogfájdalmat azonnal megszüntet, anélkül hogy a fájós fogat érintené, csupán a gőz belehéltése által. Ezen drága készítmény, mely 15 évre szabadalmaztatott, kevés pénzen megszerezhető a világ majd minden gyógytárában és nevezetesebb kereskedésekben, és évenként tapasztalás után mint kitűnő hatásának bizonyult szer ajánlatik.

Egy tok ára 30, 50 kr.

Kolozsvárra nézve egyedüli raktár

WOLFF JÁNOS gyógyszerész-nél.

Egy tok ára 30, 50 kr.

Kolozsvárra nézve egyedüli raktár

WOLFF JÁNOS gyógyszerész-nél.